

Párbeszéd a kultúrák között

A kultúrák közötti párbeszéd európai éve 2008

Az Európai Unió 2008-ban különleges hangsúlyt fektet a kultúrák párbeszédére: ez a téma a következő a kiemelt európai évek sorában. Egész éven át zajlanak majd programok: összeurópai szinten, valamint az egyes tagállamokon belül, és több tagállam szervezetei részvételével egyaránt. A magyarországi eseménysorozat koordinátora a KultúrPont Iroda.

Együtt a sokféleségben

„Egyértelmű, hogy Európa olyan jelentős kihívások előtt áll, amelyek a kultúrák közötti kapcsolatokban gyökereznek. A 2008-as európai év jó lehetőséget nyújt arra, hogy tanulmányozzuk, hogyan lehet javítani a kultúrák közötti párbeszeden és a kultúrák közötti kapcsolatokon. Ez rendkívül bonyolult feladatnak tűnhet. 50 évvel ezelőtt még az az elképzelés is elérhetetlennek tűnt, hogy az európai integrációval sikerül közelebb hozni egymáshoz Európa különböző népeit. Ma már láthatók az Európai Unió eredményei, valamint az a kiemelkedő siker, amelyet az unió Európa egyesítésében elért. Ezért szembe tudunk nézni, és szembe is kell néznünk a kontinens kulturális és vallási sokszínűségéből fakadó kihívásokkal. Nem véletlenül döntöttünk úgy, hogy az európai év jelmondata „Együtt a sokféleségben” lesz.”
(Ján Figel' oktatásért, kultúráért, képzésért és ifjúságért felelős európai biztos)

A kultúrák közötti párbeszéd európai éve 2008 kezdeményezés célja, hogy **előmozdítsa egymás kölcsönös megértését**, közelebb hozza egymáshoz Európa polgárait, az Európában élő népek kulturális sokféleségén keresztül hirdesse az európaiság eszméjét, és törekedjen az európai összetartozás érzésének megerősítésére.

Az eseménysorozat **nyolc témakörön** keresztül – kultúra és média, oktatás és tudomány, migráció, kisebbségek, többnyelvűség, vallás, munkahely és ifjúság – szeretné **elősegíteni** egymás jobb megismerését és a **békésebb egymás mellett élést**. Arra buzdítja a kontinens lakóit, hogy használják ki az Európa kulturális örökségéből és jelenéből származó előnyöket, és tanuljanak a különböző kultúrák hagyományaiból.

A kultúrák közötti párbeszéd Európában, sőt az egész világon **napjaink egyik legfontosabb témájává vált**. Konferenciák, akciók sora bizonyítja, hogy van mit megvitatnunk a párbeszéd fontosságáról. Egymás kultúrájának, értékeinek, de akár problémáinak és kételyeinek megértése, az egymás iránti kíváncsiság és nyitottság a kulcsa annak, hogy népek, országok ne ellenségként tekintsenek egymásra.

Magyarországon és egész Európában a kampány, valamint **az akciók a fiatalokat célozzák** meg elsősorban. Számos olyan kulturális, oktatási, ifjúsági és egyéb civil szervezet van, amely régóta foglalkozik a témával, és programokat, projekteket szervez, készít elő a fiatalok számára. A magyar szervezők velük együtt kívánják az év üzeneteit minél több emberhez eljuttatni, és hiszik, hogy a kultúrák közötti párbeszéd fontosságáról a fiatalok révén az egész társadalommal sikerül eszmét cserélni.

„Az európai kulturális tér egy varázsdoboz, amely tele van olyan kincsekkel, amelyeket nem is gyanítunk. Az ihlet, a közös teremtés folyamata a legszebb része ennek a változatos kulturális térnek. Ami igazán izgalmas az új európai kulturális tárházzal kapcsolatban, az az egység sokszínűsége és a sokszínűség egysége. Olyannak képzelem el az európai kulturális térséget, ahol a sokszínűség nem teher, hanem inkább az ihlet forrása. Egy nyitott kultúrának hinnie kell saját erejében, tudnia kell, hogy elég gazdag más kultúrák táplálásához, de mégis elég érzékenynek kell lennie ahhoz, hogy gazdagodjon más kultúrák hatásai által.“

(Bogyay Katalin, az OKM nemzetközi szakállamtitkára)

Az európai év nagykövetei

Európai és nemzeti szinten is vannak nagykövetei A kultúrák közötti párbeszéd európai évének. A **nagykövek** olyan **ismert közéleti személyiségek**, akik elkötelezettek az eseménysorozat eszméi, céljai iránt, és segítik azokat megismertetni a társadalommal. Az európai szintű nagyköveket – művészeket, sportolókat, kiemelkedő közéleti személyiségeket – az Európai Bizottság kérte fel az év üzeneteinek közvetítésére, a magyar nagyköveket pedig az Oktatási és Kulturális Minisztérium.

Az év magyarországi nagykövetei:

Kelemen Barnabás és Kokas Katalin hegedűművészek
Kerekes Band zenekar
Polgár Judit nemzetközi sakknagymester
Varga Dániel vízilabdázó

Az év európai nagykövetei:

Abd Al Malik francia rap/slam énekes
Charles Aznavour francia énekes
Paulo Coelho brazil író
Jean-Pierre és Luc Dardenne belga filmrendezők
Agnieszka Holland lengyel rendező és forgatókönyvíró
Jack Martin Händler szlovák karmester
Henning Mankell svéd író és forgatókönyvíró
Adam Michnik lengyel író, Szolidaritás-aktivista és a Gazeta Wyborcza főszerkesztője
Radu Mihăileanu román származású francia filmrendező
Marko Peljhan szlovén színházi és médiaművész, a Projekt Atol vezetője
Marjane Satrapi iráni születésű, Párizsban élő képregényszerző, író
Jordi Savall spanyol csellista és viola da gamba-művész
Fazıl Say török zeneszerző és zongoraművész
Marija Šerifović szerb énekesnő

Az európai év Magyarországon

A kampány jelmondata: „Együtt a sokféleségben“.

Az év magyarországi fő céljai:

- az Európai Bizottság által kitűzött célok megvalósítása nemzeti szinten;
- a kulturális sokszínűség ünneplése, erős hangsúllyal az új európai uniós (és a nem EU-tag) szomszédainkon és a magyarországi kisebbségi kultúrákon;

- a kulturális, oktatási szervezetek, a fiatalok bátorítása arra, hogy részt vegyenek európai programokban, hálózatokban, és fejlesszék interkulturális kompetenciájukat.

Nemzeti szinten az évet – független szakértők bevonásával – az Oktatási és Kulturális Minisztérium és a KultúrPont Iroda koordinálja. A KultúrPont az év programjait hazai kulturális, oktatási, ifjúsági és más civil szervezetekkel közösen valósítja meg, tehát az – egyébként több tagország által is alkalmazott – alulról építkező modellt választotta.

Az év elsődleges célcsoportját hazánkban is a fiatalok jelentik. Fontos célkitűzés, hogy minél több program valósuljon meg Budapesten kívül.

A magyarországi események

A szervezők célja, hogy minél több kezdeményezést összegyűjtsenek a témával kapcsolatosan, és ezekre ráirányítsák a figyelmet. 2007 júniusában széles körű felhívást tettek közzé kulturális, oktatási, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek körében. Az **ötletpályázaton mintegy 40 projekt** (konferenciák, fesztiválok, kiállítások, oktatási projektek, nemzetiségi programok) került hivatalosan az európai év „ernyője” alá, és további 30 használhatja annak logóját. **A hivatalos programokat a KultúrPont Iroda segíti** abban, hogy projektjük minél szélesebb nyilvánosságot kapjon.

Kívánatos, hogy a projektek, programok vezetői profitáljanak az európai évből úgy, hogy módszertani ismereteket szereznek, megismerkednek a nemzetközi trendekkel és az európai projektekkel. 2008 áprilisában zajlott a nemzetközi kulturális projektek menedzselése című **workshop-konferencia**, amelynek célja volt ötleteket és módszereket adni a hazai programok sikeres megvalósításához.

A szervezők bekapcsolódtak nemzetközi szervezetek kezdeményezéseibe is: például az Anna Lindh Euro-mediterrán Alapítvány a Kultúrák Közötti Párbeszédért **„1001 akció a párbeszédért”** című programjába. Ennek keretein belül 2008 májusában – minden Euromed-partnerországához hasonlóan – hazánkban is zajlik majd a „Párbeszéd Hete” sokrétű rendezvényekkel, amelynek csúcspontja a „Párbeszéd Éjszakája” 2008. május 22-én.

Szintén elsősorban a fiatalokhoz szól 2008 őszén egy nagyszabású kiállítás, illetve a hozzá kapcsolódó rendezvények.

Az Európai Unió lebonyolított egy nyílt pályázatot 2007-ben, amelyen hét európai projekt (az úgynevezett **zászlóshajók**) nyert támogatást. Ezek közül háromnak van magyarországi résztvevője: az *Alter Ego* projektben a budapesti Goethe Intézet és a kecskeméti Dán Kulturális Intézet vesz részt, az *IYouWe Share the World* résztvevői hazánkban a Roma Oktatási Alap és a Mus-E Egyesület, az *Intercultural Dialogue Radio Campaign* részese pedig a Klub Rádió.

A szervezők nyitottak minden jó kezdeményezésre: év közben is lehet csatlakozni a programhoz. Amennyiben egy javaslat megfelel az európai, illetve a magyar célkitűzéseknek, szívesen beleveszik A kultúrák közötti párbeszéd európai évének hazai eseménynaptárába, és engedélyt adnak, hogy a hivatalos logót használhassák az ajánlott programok promóciójában.

Bővebb információ:

Magyar nyelvű információk az évről:

www.parbeszed2008.eu

Az Anna Lindh Euro-mediterrán Alapítvány honlapja:

www.euromedalex.org

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium honlapja:

www.okm.gov.hu

**Az Európai Bizottság Oktatási és Kulturális
Főigazgatóságának honlapja:**

ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_en.html